

BINNENWERK BUITENWERK

WOENSDAG 3 OKTOBER komen de leden van de **Vlinderstudiegroep** bij elkaar in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. De avond begint om 20.00 uur.

DONDERDAG 4 OKTOBER houdt **Kring Maastricht** een varia-avond waarbij dia's en naturalia getoond kunnen worden. Dit alles vindt plaats in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

ZATERDAG 6 OKTOBER gaat de **Paddestoelenstudiegroep** naar het Vijlenerbosch. Bij de parkeerplaats van Zevenwegen komen de excursiegangers om 10.00 uur bij elkaar. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 6 OKTOBER organiseert **Kring Venray** een onderhoudsdag. Informatie en opgave bij Henk Heijligers (tel. 077-4632885).

ZONDAG 7 OKTOBER trekt de **Plantenstudiegroep** de grens over naar Duitsland voor een wandeling in de omgeving van Monschau. Deze wandeling voert langs een aantal mooie plekjes, waaronder een het voormalige klooster Gut Reichenstein. Lengte ongeveer 10 km. Vertrek om 10 uur vanaf NS-station Maastricht (zij-ingang Meerssenerweg) óf 11.30 uur bij parkeerplaats Dreistegen, iets voorbij Monschau aan de weg naar Höfen (aan de samenvloeiing van Rur en Perlenbach). Degelijk schoeisel is gewenst.

MAANDAG 8 OKTOBER verzorgt Carlo van Segelen voor **Kring Heerlen** een lezing over Vogels van de Groote Peel. Carlo zal onder meer ingaan op de veelzijdigheid van het gebied en wat dit betekent voor de aantallen broedende vogels. Belangstellenden gaan naar de zaal van Stichting Botanische Tuin Kerkrade, St. Hubertuslaan 74 te Terwinselen (Kerkrade-West). Aanvang om 20.00 uur, einde tegen 22.30 uur.

DONDERDAG 11 OKTOBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicum-avond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussieren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Bij deelname wordt ver-

zocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

VRIJDAG 12 OKTOBER zou Bart Peters een lezing komen geven voor **Kring Roermond**, maar die lezing gaat **NIET** door. Mogelijk vindt de lezing op een later tijdstip plaats.

ZONDAG 14 OKTOBER organiseert de fauna-groep van de **Kring Venlo** voor leden en belangstellenden haar traditionele excursie naar trekvogels op de Groote Heide in Venlo. Vertrek om 8.00 uur vanaf het Informatiecentrum van het Limburgs Landschap aan de Hinsbeckerweg.

ZONDAG 14 OKTOBER bezoekt de **Mollusken Studiegroep Limburg** kasteel Haeren en omgeving. Er wordt vertrokken om 11.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de kerk van Voerendaal. Opgave bij Stef Keulen (tel. 045-40553602).

ZONDAG 14 OKTOBER leidt Leo Spoomakers een paddestoelenexcursie voor **Kring Heerlen** over de Brunsummerheide. Gezien de tijd van het jaar mag men vertegenwoordigers verwachten van russulla, inktzwam, amoniet en boleet. Vertrek om 13.45 uur vanaf de parkeerplaats aan de Spoorwingsingel te Heerlen schuin tegenover het Sporthotel of om circa 14.00 uur bij de Manège bij de Rode beek aan de Ouvebergstraat te Brunssum.

ZATERDAG 20 OKTOBER verzorgt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar De Molt-Kruisberg bij Epen. Om 10.00 uur vertrekken geïnteresseerde deelnemers vanaf de kerk te Slenaken. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

DONDERDAG 25 OKTOBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicum-avond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussieren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

DONDERDAG 25 OKTOBER organiseert **Kring Venray** een dialezing over "Vissen in Limburgse beken" door Ben Crombaghs.

Deze wordt gehouden in het Gemeenschaps-huis, Watermolenstraat 1 te Oostrum. Aanvang om 20.00 uur.

VRIJDAG 26 OKTOBER houdt de **Plantenstudiegroep** een varia-avond. Er wordt dan speciaal gelegenheid geboden om vondsten, herbarium materiaal en/of dia's te tonen. De bijeenkomst wordt gehouden in het Natuurhistorisch Museum in Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

DONDERDAG 1 NOVEMBER organiseert **Kring Maastricht** haar maandelijkse bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

WOENSDAG 7 NOVEMBER houdt de **Vlinderstudiegroep** een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. De avond begint om 20.00 uur.

DONDERDAG 8 NOVEMBER houdt de **Mollusken Studiegroep Limburg** een werkavond bij Gerard Majoor thuis. Opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602). Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 9 NOVEMBER verzorgt de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** een ledenavond in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Tijdens deze avond zal aan de aanwezigen de huidige stand van zaken met betrekking tot het groevenonderzoek en groevenbeheer worden getoond. Aanvang 19.30 uur.

VRIJDAG 9 NOVEMBER houdt **Kring Roermond** weer een lezing over beken. Harry Tolkamp zal vertellen over de waterkwaliteitsverbeteringen en natuurontwikkelings-successen van Limburgse beken van de laatste jaren. De avond wordt gehouden in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond (vlakbij het NS-station). Aanvang om 19.30 uur, einde rond 21.30 uur.

MAANDAG 12 NOVEMBER houden Wout Heijkamp en Pierre Thomas voor **Kring Heerlen** een dialezing over de Julische Alpen. Deze worden vanuit Moggio (Italië) en Bochin (Slovenië) zowel landschappelijk als plantkundig bekeken. Dit deel van de Alpen staat bekend om zijn spectaculaire berglandschappen. Belangstellenden komen bijeen in de zaal van de Stichting Botanische Tuin Kerkrade, St. Hu-

bertuslaan 74 te Terwinselen (Kerkrade-West). Aanvang om 20.00 uur, einde tegen 22.30 uur.

DONDERDAG 15 NOVEMBER organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een practicum-avond. Deze avonden zijn bedoeld om vondsten te bekijken, te bediscussiëren en uiteindelijk te determineren. De bijeenkomst wordt gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Ransdalerstraat 64, te Ransdaal. Aanvang 19.30 uur. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

DONDERDAG 22 NOVEMBER verzorgt **Kring**

Venray een lezing over een jaar inventarisatie door Kring Venray. Deze lezing wordt gehouden in het Gemeenschapshuis, Watermolenstraat 1 te Oostrum. Aanvang 20.00 uur.

ZATERDAG 1 DECEMBER houdt de **Zoogdierenwerkgroep** een excursie in de Ardennen. Er zal op het gedrag van Bevers gelet worden. Vertrek is om 9.15 uur vanaf NS-station Maastricht (ingang Meerssenerweg).

WOENSDAG 5 DECEMBER verzorgt de **Vlinderstudiegroep** een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. De avond begint om 20.00 uur.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

Contactpersoon: Y. Damstra, Lunastraat 11, 6043 VE Roermond, herpetofauna@nhgl.org

PLANTENSTUDIEGROEP

Secretaris: Olaf Op den Kamp, Adriaen Brouwerstraat 36, 6464 AW Kerkrade, planten@nhgl.org

SPINNENWERKGROEP LIMBURG

Inlichtingen: J.H.G. Peeters, tel. 043-3505484 (overdag), spinnen@nhgl.org

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

Secretaris: Joep Orbons, Holdaal 6, 6228 GH Maastricht, sok@nhgl.org

VLINDERSTUDIEGROEP

Secretaris: J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.org

ZOOGDIERENWERKGROEP

Inlichtingen: bureau NHGL, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, zoogdieren@nhgl.org

PADDESTOELENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: P.H. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.org

VISSENWERKGROEP

Inlichtingen: R. Akkermans, Wilhelminalaan 47, 6042 EL Roermond, vissen@nhgl.org

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.org

VOGELSTUDIEGROEP

Contactpersoon: R. van de Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.org

WERKGROEP BEHOUD SCHINVELDSE BOSSEN EN BRUNSSUMMERHEIDE

Secretaris: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Schaesberg, brunssummerheide@nhgl.org

MOSSENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, mossen@nhgl.org

WERKGROEP MEINWEG

Inlichtingen: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, meinweg@nhgl.org

STUDIEGROEP BLOEMEN EN BIJEN

Contactpersoon: L. Hensels, Tramstraat 9, 6088 EA Roggel, bijen@nhgl.org

LIBELLENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.org

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

Contactpersoon: S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.org

KRING MAASTRICHT

Voorzitter (a.i.): D.Th. de Graaf, Klokbekestraat 20, 6216 TR Maastricht, maastricht@nhgl.org

KRING HEERLEN

Voorzitter: P. Thomas, L.T.M.-weg 26, 6412 BP Heerlen, heerlen@nhgl.org

KRING VENLO

Voorzitter: J. Eenshuistra, L. van Beierenstraat 1, 5913 VM Venlo, venlo@nhgl.org

KRING ROERMOND

Voorzitter: M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.org

KRING VENRAY

Secretaris: H. Heijligers, Lottumseweg 27, 5872 AA Broekhuizen, venray@nhgl.org

NATUURHISTORISCH M A A N D B L A D

REDACTIE G. Verschoor & H. Heijligers (hoofredactie), D.Th. de Graaf, J.T. Hermans, M. Lejeune, T.J.D. Mulder & J.H. Willems (redactie), R. Steverink (redactie-assistent), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, redactie@nhgl.org

Met dank aan Hettie Meertens voor haar rol als gast-redacteur bij dit themanummer.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen opgesteld door de redactie. Richtlijnen kunnen worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres.

Basisontwerp typografie: Graatsma in vorm, Maastricht.

Grafische verzorging: Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, info@bvdml.nl

Druk: SHD Grafimedia, Swalmen.

ISSN 0028-1107

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

DAGELIJKS BESTUUR F. Coolen (voorzitter), H. Schmitz (secretaris), H. van der Weijden (penningmeester), R. Akkermans (vice-voorzitter), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, bestuur@nhgl.org

BUREAU Henk Heijligers (bureau manager) & Roel Steverink (bureau medewerker), Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, bureau@nhgl.org

LEDENADMINISTRATIE N.A. van de Wal, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470 ledenadministratie@nhgl.org, giro: 1036366, voor België: 000-1507143-54.

LIDMAATSCHAP € 25 (f 55,-; BF 1000) p/j., jeugdleden t/m 23 j. & 65+-leden € 12,50 (f 27,50; BF 500); bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 75 (f 175,-; BF 3000).

BESTELLINGEN van Publicaties, (oude) Maandbladen en andere uitgaven: uitsluitend schriftelijk bij het Publicatiebureau Natuurhistorisch Genootschap, Groenstraat 106, 6074 EL Melick.

LOSSE NUMMERS dit themanummer kost € 11 (f 24,25) voor leden en € 15,60 (f 34,40) voor niet leden (incl. portokosten).

INTERNET <http://www.nhgl.org>

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, tel. 0475-462440, snl@nhgl.org.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek op het gebied van natuur en landschap in de provincie Limburg. B. op den Camp, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, lierelei@nhgl.org.

STICHTING I.R. D.C. VAN SCHAIK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. E.H.J.R. Lamkin, Tongerseweg 318, 6215 AC Maastricht, tel. 043-3479823/06-21974124(b.g.g.), vanschajkstichting@nhgl.org.

Provincie

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

Limburg